

RAPORT DE EXPERTIZĂ

Ia proiectului Codului audiovizualului al Republicii Moldova

(înregistrat în Parlament cu numărul 15 din 22 Ianuarie 2014)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a vulnerabilității proiectului Codului audiovizualului al Republicii Moldova prin prisma drepturilor omului.

Evaluarea generală

1. Autorul proiectului este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul actului (potrivit proiectului și/sau notei informative). Potrivit notei informative și preambulului proiectului, scopul proiectului este de a crea cadrul necesar aplicării Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 95 din 15 aprilie 2010.

În nota informativă se mai invocă și faptul că "mijloacele de comunicare în masă din sectorul radiodifuziunii joacă astăzi un rol extrem de important în societate și constituie un element esențial pentru procesele democratice, ținând cont de impactul lor asupra publicului. Totodată, acest sector media este într-o evoluție rapidă ca urmare a dezvoltării serviciilor de radiodifuziune private alături de radiodifuziunile de serviciu public. De asemenea evoluțiile rapide din domeniul tehnologic ne pune în situația să venim cu noi reglementări judicioase și proporționate pentru a asigura buna funcționare a domeniului audiovizual. [...] proiectul de Lege a noului Cod prevede o mai largă autonomie în ceea ce privește modalitățile de finanțare a radiodifuzorului public."

Adițional, este menționat că proiectul Legii are ca scop asigurarea conformității legislației RM în domeniul audiovizualului cu legislația UE, fiind în concordanță cu cel mai bune practici europene și internaționale. Proiectul de Lege reflectă exigențele Directivei 2010/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului European din 10 martie 2010 privind serviciile mass-media audiovizuale, Convenției europene privind televiziunea transfrontalieră (CETT) la care RM este parte, Recomandarea nr. (2000) 23 a Consiliului European.

La fel, nota informativă menționează că "necesitatea adoptării Cod derivă din situația actuală din spațiul mediatic al RM care demonstrează mai multe lacune pe care le comportă actualul Cod al Audiovizualului. Pornind de la cele menționate, considerăm oportună adoptarea unui nou Cod al Audiovizualului pentru :

1) Completarea restanțelor privind asigurarea trecerii la televiziunea digitală terestră, care reiese din

obligațiile asumate de Republica Moldova prin ratificarea Acordului regional privind planificarea serviciului de radiodifuziune digitală terestră în Regiunea 1.

2) Asigurarea transparenței proprietarului final al produsului mass-media.

3) Urgentarea reorganizării Instituției Publice Naționale a Audiovizualului "Compania Teleradio-Radio Moldova" care continuă să folosească ineficient banii publici, din cauza unui management defectuos a resurselor umane și a bunurilor pe care le are în gestiune."

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu conține o argumentare suficientă a promovării proiectului. În conformitate cu art. 20 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, nota informativă trebuie să includă:

a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;

b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;

c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză;

d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură;

e) actul de analiză a impactului de reglementare, în cazul în care actul legislativ reglementează activitatea de întreprinzător. Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului.

Autorii proiectului legii nu au respectat aceste condiții. Nota informativă descrie de o manieră declarativă scopul proiectului, însă nu face referință în mod expres la noviațiile promovate prin acest proiect de lege, prin ce se deosebește proiectul de Codul audiovizualului în vigoare etc. Astfel, argumentarea proiectului este insuficientă în partea ce ține de condițiile ce au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, nivelul compatibilității proiectului cu reglementările corespondente ale instrumentelor de bază europene în domeniu etc.

Potrivit afirmațiilor autorilor proiectului, acesta a beneficiat de expertiza Consiliului Europei, Uniunii Europene de Radioteleviziune, Misiunii OSCE din Republica Moldova și a fost dezbătut în cadrul mai multor audieri parlamentare publice. Totuși, nota informativă nu reflectă în mod explicit dacă rezultatele expertizelor au fost luate în considerare de către autorii proiectului, care au fost principalele constatări și recomandări elaborate în rezultatul dezbaterilor publice etc.

În contextul lit. c) a art. 20 din legea 780/2001 nominalizată, informația privind compatibilitatea proiectului de lege cu cadrul legal comunitar urma a fi inserată în Tabelul de concordanță, după modelul stabilit în anexa la Regulamentul privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1345 din 24 noiembrie 2006 și utilizat pentru a demonstra compatibilitatea proiectului de lege național cu legislația comunitară, care însoțește în mod obligatoriu proiectul actului legislativ pe întreg parcursul circulației sale, pînă la adoptarea sa de către Parlament.

De asemenea, sunt încălcate și prevederile lit. d) alin. (2) al art. 23 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, care statuează că dosarul de însoțire a variantei finale a proiectului de act legislativ va cuprinde nota informativă care va conține și rezultatele expertizei compatibilității cu legislația comunitară, precum și lista reglementărilor de referință ale legislației comunitare, informația în cauză lipsind cu desăvîrșire de pe pagina oficială a Parlamentului.

Totodată, considerăm că, proiectul de lege nu a fost supus unei analize a impactului de reglementare, așa cum prevăd cerințele normelor art. 4 și art. 13 din Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235-XVI din 20 iulie 2006, precum și a Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006.

Adițional, art. 47 alin. (7) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea 797-XIII din 02.04.1996 stabilește că, dacă pentru executarea actului legislativ care se adoptă este necesară elaborarea altor acte legislative sau normative, se anexează lista acestora și/sau, după caz, și proiectele lor. Astfel, autorul urma să anexeze și proiectul de lege de modificare a legii bugetare anuale.

În concluzie, subliniem faptul că, în lipsa tuturor actelor necesare pentru înaintarea inițiativei legislative, întreg procesul legislativ este perturbat și, drept consecință, Parlamentul nu dispune de tot setul de documente necesare pentru a-și îndeplini eficient sarcina sa legislativă. Or, nota informativă și documentele necesare a fi anexate la dosar, cum ar fi avizele ministerelor și altor autorități de specialitate, declarația de compatibilitate a proiectului cu legislația UE, tabelul de concordanță a consultărilor cu societatea civilă, sinteza recomandărilor, etc., sunt tot atât de importante ca și proiectul de lege, pentru ca societatea și deputații să cunoască domeniul propus reglementărilor și să ia o decizie în cunoștință de cauză.

5. Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor domenii/drepturi:

Drepturi si libertăți social-politice:

Libertatea opiniei și exprimării (art. 32 din Constituția RM)

Dreptul la informație (art. 34 din Constituția RM)

Drepturi garanții:

Dreptul de a cunoaște drepturile și îndatoririle (art. 23 din Constituția RM)

Evaluarea de fond a proiectului

6. Respectarea principiului transparenței este asigurată suficient. Proiectul de act legislativ supus expertizei este plasat pe site-ul Parlamentului. În contextul în care proiectul de lege a fost înregistrat pe data de 22.01.2014 și pînă în prezent nu a fost examinat de Plenul Parlamentului, considerăm că este respectat principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă, iar cetățenii, organizațiile și alți subiecți interesați au posibilitatea de a-și exprima opiniile asupra conținutului documentului.

Scopul Codului audiovizualului este dezvoltarea domeniului audiovizualului din Republica Moldova pe principii democratice. Consiliul Audiovizualului, în sensul proiectului supus expertizei, este unica autoritate publică autonomă responsabilă de licențiere și reglementare, are statut de persoană juridică de drept public. Consiliul Audiovizualului este consultat cu privire la proiectele de acte normative prin care se reglementează activități din domeniul audiovizualului ori în legătură cu acesta.

Art. 75 al proiectului stabilește obligațiile Consiliului Audiovizualului, inclusiv: s) asigură transparența proprietății, organizării, funcționării și finanțării furnizorilor de servicii media și distribuitorilor de servicii aflați în jurisdicția Republicii Moldova; u) asigură transparența tarifelor și a condițiilor pentru utilizarea serviciilor media audiovizuale; v) asigură transparența activității proprii...

În același timp, proiectul Codului prevede la art. 81 că "Ședințele Consiliului Audiovizualului sunt publice. Votul exprimat de fiecare membru al Consiliului Audiovizualului este deschis și este întotdeauna însoțit de motivare. [...] Dezbaterile din cadrul ședințelor Consiliului Audiovizualului și rezultatele votării se consemnează în procese-verbale ale ședințelor semnate de președintele Consiliului Audiovizualului. Procesele-verbale se publică pe site-ul Consiliului Audiovizualului în termen de 10 zile lucrătoare. Deciziile cu caracter normativ emise de Consiliului Audiovizualului intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția cazului în care decizia dispune altfel. [...] Deciziile Consiliului Audiovizualului se publică pe pagina sa web și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Publicarea pe pagina web se face în termen de 5 zile de la emitere [...] În îndeplinirea misiunii sale în interesul public, Consiliul Audiovizualului asigură transparența propriei activități în conformitate cu Legea privind transparența în procesul decizional. [...]"

Reieșind din prevederile proiectului citate mai sus, considerăm că, în linii mari, principiul transparenței este respectat.

7. Respectarea principiului participării este asigurată suficient. Proiectul Codului audiovizualului conține norme care asigură participarea părților interesate la ședințele CCA care administrează domeniul audiovizualului din R. Moldova. În îndeplinirea funcțiilor și a atribuțiilor ce îi revin Consiliul Coordonator al Audiovizualului adoptă, în ședințe deschise, decizii cu votul majorității membrilor săi. De asemenea, părțile interesate beneficiază de dreptul de a participa la ședințe și de a prezenta opinia lor în cadrul ședințelor. (art. 81 al proiectului Codului).

Însăși formatul de constituire a CCA valorifică de o manieră suficientă principiul participării. Astfel, Consiliul Audiovizualului este compus din 5 membri dintre care 4 sunt numiți de Parlament și 1 membru numit de Președintele Republicii Moldova. Cu 60 de zile înainte de expirarea mandatului de membru al Consiliului Audiovizualului președintele comisiei parlamentare de specialitate emite o invitație publică pentru candidații la funcția de membru al Consiliului Audiovizualului, făcând publice condițiile și criteriile de selecție a candidaților și termenul limită pentru depunerea dosarelor de concurs. Înainte de emiterea invitației, comisia parlamentară de specialitate adoptă un regulament de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea funcției de membru al Consiliului Audiovizualului în conformitate cu Legea cu privire la transparența în procesul decizional. În termen de 15 de zile de la data limită de depunere a dosarelor, candidații la funcția de membru al Consiliului Audiovizualului participă la dezbateri publice televizate organizate în baza unui regulament elaborat de radiodifuzorul public și aprobat de Consiliul de Supraveghere. Neparticiparea la dezbateri conduce la pierderea calității de candidat. În urma evaluării dosarelor de concurs și a prestației candidaților la dezbaterile televizate comisia parlamentară de specialitate organizează audieri publice, în caz de necesitate, și selectează câte un candidat pentru fiecare loc vacant.

Totodată, proiectul Codului stabilește că membrii CCA sînt garanți ai interesului public și nu reprezintă autoritatea care i-a numit. (art. 77 alin. (1) din proiect).

Luînd în calcul cele enunțate mai sus, considerăm că principiul participării este respectat de o manieră suficientă.

8. Respectarea principiului responsabilizării este asigurată suficient. Proiectul Codului audiovizualului conține prevederi orientate spre responsabilizarea atît a membrilor CCA, instituție care gestionează domeniul, cît și a participanților pe piața mediatică.

Astfel, art. 82 al proiectului prevede că Parlamentul exercită controlul asupra activității Consiliului Audiovizualului prin dezbateră raportului anual al acestuia, care se prezintă pentru anul anterior. Comisia parlamentară de specialitate poate solicita președintelui Consiliului Audiovizualului rapoarte specifice ori de câte ori consideră necesar. Rapoartele anuale ale Consiliului Audiovizualului cuprind două capitole: cu privire la exercitarea competențelor și cu privire la cheltuirea mijloacelor financiare. Raportul anual al Consiliului Audiovizualului se depune la Comisia parlamentară de specialitate pînă la data de 1 februarie. Comisia parlamentară de specialitate organizează audieri publice pe marginea raportului anual al Consiliului Audiovizualului la care sunt invitați să participe membrii Consiliului Audiovizualului, reprezentanți ai partidelor politice, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din domeniul mass-media, reprezentanți ai organizațiilor internaționale, precum și alte părți interesate, care pot prezenta rapoarte alternative de monitorizare a activității Consiliului Audiovizualului sau concluzii pe marginea raportului anual al Consiliului Audiovizualului. În acest scop Comisia parlamentară de specialitate va publica raportul Consiliului Audiovizualului pe pagina web a Parlamentului, iar Consiliul Audiovizualului pe pagina sa web cu cel puțin 10 zile înainte de data audierilor publice. În urma audierilor publice, precum și în baza propriilor constatări, Comisia parlamentară de specialitate avizează pozitiv sau negativ raportul anual al Consiliului Audiovizualului motivând această decizie. Raportul Comisiei se referă la legalitatea, oportunitatea și eficacitatea activității Consiliului Audiovizualului, precum și la corectitudinea și transparența operațiunilor financiare. Cu ocazia dezbaterii raportului Consiliului Audiovizualului, a avizului Comisiei parlamentare de specialitate, Parlamentul poate adopta hotărârea de aprobare sau respingere a acestuia.

În același timp, art. 84 al proiectului prevede că supravegherea respectării, controlul îndeplinirii obligațiilor și sancționarea încălcării prevederilor codului, precum și a deciziilor emise în baza și pentru aplicarea acestuia revin Consiliului Audiovizualului. În exercitarea atribuțiilor de supraveghere și control Consiliul Audiovizualului poate solicita furnizorilor de servicii media și distribuitorilor de servicii informaționale și actele necesare. Solicitantul va indica temeiul legal, scopul solicitării și termenul prezentării informației. În cazul controlului la sediu, furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii vor oferi acces în localurile de activitate, vor pune la dispoziție înregistrările programelor difuzate, dacă acestea

sunt disponibile conform prevederilor prezentului cod, vor colabora în vederea înlesnirii exercitării controlului în timp util și eficient.

Art. 85 al proiectului reglementează în mod distinct răspunderea pentru încălcarea legislației audiovizuale, care înseamnă aplicarea de către Consiliul Audiovizualului, în condițiile legii, a unor sancțiuni față de furnizorii de servicii media sau distribuitorii de servicii care au săvârșit încălcări ale legislației audiovizuale.

În temeiul prevederilor proiectului citate mai sus, poate fi constatat un nivel suficient de asigurare a principiului responsabilizării.

9. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ normelor constituționale. Proiectul/actul normativ este conform Constituției. Proiectul legii supus expertizei nu instituie noi norme care ar fi contrare Constituției Republicii Moldova. Proiectul conține norme orientate spre modernizarea proceselor din domeniu, alinierea legislației la cele mai bune standarde europene din domeniu, ceea ce, în opinia noastră, va asigura un acces mai mare a publicului la informație, drept garantat de art. 34 al Constituției Republicii Moldova.

10. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ legislației corelative. Proiectul/actul normativ este conform parțial legislației corelative. În conformitate cu prevederile art.47 alin.(7) din Legea nr.797/1996 privind adoptarea Regulamentului Parlamentului, dacă pentru executarea actului legislativ care se adoptă este necesară elaborarea altor acte legislative sau normative, se anexează lista acestora și/sau, după caz, și proiectele lor. Este necesar de a sublinia faptul că, autorii proiectului, trebuiau să anexeze lista actelor normative necesare pentru executarea actului legislativ care se adoptă sau a proiectelor acestor acte normative.

În același timp, remarcăm faptul că nu sunt respectate cerințele privind citarea și trimiterea la legislația corelativă în baza legii privind actele legislative.

11. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ standardelor internaționale. Proiectul/actul normativ este conform parțial standardelor internaționale. Potrivit notei informative la proiect se menționează că promovarea unui nou Cod al audiovizualului ar fi susținută și prin Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE), nr.1955 (2013), privind Onorarea obligațiilor și angajamentelor de către Republica Moldova, care, în recomandarea cu numărul 19, spune: „ APCE îndeamnă autoritățile să creeze condițiile necesare pentru a asigura libertatea mass-mediei și pentru a evita interferența politică prin clarificarea regulamentelor privind proprietatea mass-media, de-politizarea și de-monopolizarea sectorului mass-media, și abordarea aspectului concentrării mijloacelor de comunicare, ceea ce reprezintă un aspect în majoritatea democrațiilor. Adunarea speră că Parlamentul va adopta în curând noul Cod al Audiovizualului, care a fost revizuit în conformitate cu recomandările Consiliului Europei”.

Domeniul audiovizualului beneficiază de o reglementare generoasă la nivel european, ținând cont de faptul că tratează drepturi și libertăți fundamentale: de acces la informație, libera exprimare, libertatea opiniei. Standarde europene unanim recunoscute și generale aplicate în acest domeniu sînt:

- Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), în special articolul 10;
- Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră (CETT), ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.1555 din 19.12.2002;

La nivelul Consiliului Europei au fost elaborate mai multe instrumente/recomandări care acoperă domeniul audiovizualului și sînt aplicabile proiectului expertizat, cum ar fi:

- Recomandarea nr R (91) 5 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la dreptul la extrase din evenimente majore ce constituie obiectul drepturilor de exclusivitate pentru radiodifuziunea televizată într-un context transfrontalier;
- Recomandarea nr R (96) 10 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la garantarea independenței serviciului public de radiodifuziune;
- Recomandarea Rec (2000) 23 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la independența și funcțiile autorităților de reglementare a sectorului radiodifuziunii;
- Recomandarea nr R (2000) 7 a Consiliului Europei, Comitetului de Miniștri cu privire la dreptul jurnaliștilor de a nu dezvălui sursele de informație;

- Recomandarea Rec (2003) 9 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la măsurile de promovare a contribuției democratice și sociale a televiziunii digitale;
- Recomandarea Rec (2004) 16 a Comitetului de Miniștri cu privire la dreptul la replică în noul mediu mass-media;
- Declarația din 27.09.2006 a Comitetului de Miniștri cu privire la garantarea independenței serviciului public de radiodifuziune;
- Recomandarea CM / Rec (2007) 2 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la pluralismul mijloacelor mass-media și diversitatea conținutului mediatic;
- Recomandarea CM / Rec (2007) 3 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind misiunea serviciului public în domeniul mass-media în societatea informațională;
- Declarația din 31.01.2007 a Comitetului de Miniștri privind protecția rolul mass-media în democrație, în contextul concentrării mass-media;
- Recomandarea CM / Rec (2007) 15 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la măsurile de acoperire a campaniei electorale de către mass-media;
- Recomandarea CM / Rec (2007) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la măsurile de promovare a valorii serviciului public pe Internet;
- Declarația din 26.03.2008 a Comitetului de Miniștri cu privire la independența și funcțiile autorităților care reglementează sectorul de radiodifuziune;
- Declarația din 11.02.2009 a Comitetului de Miniștri cu privire la rolul mass-media pentru comunitate în promovarea coeziunii sociale și a dialogului intercultural;
- Recomandarea CM / Rec (2009) 5 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la măsurile de protecție a copiilor contra informației și comportamentului dăunător și de promovare a participării lor active la formarea noului mediu informațional și comunicațional etc.

Chiar dacă unul din scopurile promovării unui nou Cod al audiovizualului l-a reprezentat asigurarea compatibilizării prevederilor din domeniu cu legislația europeană, totuși unele prevederi nu sînt conforme sau chiar excedează standardele europene din domeniu. Pentru detalii a se vedea p. 16 al prezentului raport de expertiză.

12. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței Curții Constituționale. Proiectul/actul normativ este conform jurisprudenței Curții Constituționale. Prevederile Codului audiovizualului în vigoare au fost obiect al controlului constituționalității la Curtea Constituțională. În sesizări și hotărârile Curții s-a făcut referință la prevederile codului care reglementau sancțiunile ce pot fi aplicate radiodifuzorilor (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 17 din 06.12.2012) și dreptul autorităților administrației publice locale de a decide autonom în problema fondării, funcționării, întreținerii sau reorganizării radiodifuzorilor publici locali (hotărîrea Curții Constituționale nr.18 din 26 iunie 2007).

În principiu, noile norme al proiectului Codului audiovizualului respectă constatările anterioare ale Curții Constituționale.

Proiectul Codul audiovizualului instituie noi norme în domeniu, respectiv, considerăm că acestea sînt conforme normelor Constituției și jurisprudenței constituționale. Conform teoriei generale a dreptului privind aplicarea actului normativ în timp, legea adoptată se bucură de prezumția constituționalității, ca și orice act al unei autorități publice, care este prezumat legal pînă la infirmarea acestui fapt.

13. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței CtEDO. Proiectul/actul normativ este conform jurisprudenței CtEDO. Privitor la domeniul audiovizualului există o hotărîre a Curții Europene a Drepturilor Omului și anume - Hotărîrea Manole contra Moldovei, nr 13936/02, care a devenit definitivă la 13 octombrie 2010, potrivit articolului 44 § 2 (b) din Convenție.

Cauza a fost inițiată printr-o cerere (nr. 13936/02) contra Republicii Moldova, depusă la 19 martie 2002, adresată Curții din partea a nouă cetățeni ai Republicii Moldova, ("reclamantii"). Reclamantii au fost angajați/ex-angajați a Companiei Tele-Radio Moldova ("TRM"). Printr-o hotărîre adoptată la 17 septembrie 2009 ("hotărîrea principală"), Curtea a constatat că în perioada cuprinsă între februarie 2001 și septembrie 2006 a existat o tendințiozitate considerabilă vizavi de descrierea activităților Președintelui și a Guvernului în cadrul știrilor și a altor programe de pe postul de televiziune TRM, cu o oportunitate insuficientă pentru reprezentanții partidelor de opoziție de a avea acces la televiziune pentru a-și expune viziunile sale, de asemenea existînd o politică de restricționare a disputelor sau menționarea unor anumite teme de discuție, fiind considerate sensibile din punct de vedere politic sau care ar putea răsfrînge negativ asupra guvernării. Reclamantii, cum ar fi jurnaliști,

editori și producători ai postului de televiziune TRM, au fost afectați de aceste politici și au trecut, astfel, printr-o imixtiune continuă în dreptul lor la libertatea de exprimare (ibid., §§ 9-17, 80 și 106). În lumina monopolului virtual de care se bucura TRM asupra difuzării audio-vizuale pe parcursul perioadei relevante, Curtea a statuat că autoritățile naționale aveau o obligație pozitivă de a pune în aplicare condițiile pentru a garanta ca TRM să transmită știri și informații corecte și echidistante, și precum că programele sale urmau să reflecte întreaga gamă de opinii politice și a dezbaterilor din țară (ibid., §§ 107-108). Curtea a constatat că autoritățile naționale nu au reușit să se conformeze cu această obligație pozitivă și că a existat o violare a articolului 10 al Convenției în acest sens, întrucât cadrul egislativ în vigoare pe întreaga perioadă din cauză a fost imperfect, în sensul că nu a oferit garanții suficiente împotriva controlului conducerii de vîrf a TRM-ului, și astfel împotriva politicii editoriale ale acesteia, exercitat de organul politic al guvernării (ibid., §§ 109-111).

Curtea a pornit de la natura violării constatate în această speță și anume omisiunea autorităților de stat de a pune la dispoziție un cadru legislativ care ar asigura publicului un serviciu audio-vizual pluralist și echidistant. Curtea a constatat că reclamanții, jurnaliștii și editorii angajați de TRM, au fost afectați direct de omisiunea statului de a preveni cenzura și influența politică asupra TRM.

Analiza prevederilor proiectului Codului audiovizualului denotă că jurisprudența CtEDO a fost luată în calcul la elaborarea proiectului. Art. 12 "Independența și libertatea editorială" stabilește în mod imperativ că "Cenzura de orice fel asupra serviciilor media audiovizuale este interzisă.... Sunt interzise ingerințele de orice fel în conținutul, forma sau modalitățile de creare și prezentare a programelor și a altor elemente ale serviciilor media audiovizuale din partea autorităților publice sau a altor persoane."

14. Impactul proiectului/actului normativ prin prisma drepturilor omului. Proiectul/actul normativ respectă drepturile/libertățile. În general proiectul respectă drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor și nu aduce atingeri grave acestora.

Au fost, însă, identificate unele prevederi care ar afecta eventual unele drepturi ale radiodifuzorilor, inclusiv prin stabilirea unor obligații excesive pentru aceștia, fapt care ar periclita activitatea lor. În special este vorba, spre exemplu, de obligațiile stabilite la art. 6 "Opere audiovizuale europene" alin. (7) conform căruia "furnizorii de servicii media audiovizuale liniare aflați în jurisdicția Republicii Moldova, ce utilizează frecvențe radio pentru transmisie în sistem digital terestru sau în sistem analog terestru, de la 1 ianuarie 2013 vor rezerva operelor audiovizuale europene nu mai puțin de 75% din timpul lor de difuzare,...", precum și prevederi analogice referitoare la conținutul cantitativ al programelor (art. 7, 8, 15 și 129) care excedează chiar cerințele impuse de standardele europene la care se intenționează să fie raliat noul Cod al audiovizualului. Pentru detalii a se vedea p. 16 al prezentului raport de expertiză.

15. Impactul gender al proiectului. Proiectul/actul normativ este gender neutru. Proiectul nu influențează diferențierea gender, nu contribuie la inegalitatea gender și generează același impact atât asupra femeilor, cât și bărbaților.

16. Analiza detaliată a textului proiectului.

Nr.	Articol	Text	Obiecții	Factorii de vulnerabilitate
1	Art. 6	Articolul 6. Opere audiovizuale europene (1) În sensul prezentului cod, opere audiovizuale europene sunt: a) operele	Art. 16 (1) din Directiva serviciilor mass-media audiovizuale (DSMAV) impune difuzarea operelor europene într-o proporție majoritară	Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare standardelor internaționale; Prevederi care limitează drepturile/libertățile; Obligații excesive care pot afecta

		<p>audiovizuale provenind din Republica Moldova sau din statele membre ale Uniunii Europene; b) operele audiovizuale provenind din terțe state europene participante la Convenția europeană a Consiliului Europei privind televiziunea transfrontalieră, care îndeplinesc condițiile prevăzute la alin.(3); c) operele audiovizuale provenind din alte state europene și care îndeplinesc condițiile menționate la alin.(4). .... (7) Furnizorii de servicii media audiovizuale liniare aflați în jurisdicția Republicii Moldova, ce utilizează frecvențe radio pentru transmisie în sistem digital terestru sau în sistem analog terestru, de la 1 ianuarie 2013 vor <u>rezerva operelor audiovizuale europene nu mai puțin de 75% din timpul lor de difuzare, cu excepția timpului afectat emisiunilor informative, evenimentelor sportive, programelor de</u></p>	<p>numai “în cazul în care acest lucru este posibil și folosind mijloace adecvate”. Această dispoziție ține cont de specificul anumitor canale specializate care se concentrează pe difuzarea operelor non-europene. Însă art. 6 (7) din proiect nu instituie careva excepții, dimpotrivă stabilește o cotă majorată în raport cu art. 16 (1) din DSMAV, fapt ce poate agrava situația în domeniul audiovizualului din Republica Moldova și impune radiodifuzorilor obligații excesive.</p>	<p>realizarea plenară a drepturilor</p>	<p>necesitățile și posibilitățile reale ale radiodifuzorilor din R. Moldova.</p>
--	--	--	---	---	--

		<u>divertisment,</u> <u>publicității,</u> <u>serviciilor de</u> <u>teletext și</u> <u>teleshopping.</u>			
2	Art. 7	<p>Articolul 7. Programe autohtone (1) În sensul prezentului cod, programe autohtone sunt:</p> <p>a) programele provenind din Republica Moldova, care îndeplinesc condițiile prevăzute la alin.(2); b) programele provenind din Republica Moldova și alte state europene, care îndeplinesc condițiile menționate la alin.(3). .... (6) Serviciile de programe de televiziune/radio difuziune aflate în jurisdicția Republicii Moldova, ce utilizează frecvențe radio pentru transmisie în sistem digital terestru sau în sistem analog terestru, de la 1 ianuarie 2013 vor <u>rezerva programelor autohtone nu mai puțin de 50% din timpul lor de difuzare.</u></p>	<p>În redactarea curentă, prevederile Codului par a avea un grad sporit de suprareglementare. În timp ce DSMAV prevede două cerințe cantitative (50 % de opere europene și 10% opere europene de la producătorii independenți) la care unele state membre au adăugat o cotă lingvistică (lucrări originale produse în limba națională cu un procentaj semnificativ mai mic decât cota operelor europene pentru a se conforma legislației europene), proiectul Codului completează, introducând 5 cote diferite: - Art. 6 și art. 15(4)(c) – opere audiovizuale europene (75% pentru canalele terestre).- Art. 7 și art. 15(4)(b) și (7) – programe autohtone (50% pentru canalele terestre, jumătate din care să fie create în decurs de 5 ani, cel</p>	<p>Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare așteptărilor internaționale; Prevederi care limitează drepturile/libertățile; Obligații excesive care pot afecta realizarea plenară a drepturilor</p>	<p>O sugestie este ca toate normele privind stabilirea cotelor să fie revizuite și coordonate pe tot parcursul proiectului, inclusiv prin reducerea valorii acestora și adaptării la necesitățile și posibilitățile reale ale radiodifuzorilor din R. Moldova.</p>

puțin 60% din volumul săptămânal rezervat transmisiei emisiunilor cu tematică culturală și muzicală în orele de maximă audiență). Codul include programele autohtone produse în țară, o categorie care nu este prevăzută în Directiva UE (care tratează egal programele naționale și cele europene); - Art. 8 și art. 15(4)(a) – programe proprii (25% pentru canalele terestre, jumătate din care să fie create în decurs de 5 ani). - Art. 15(2) și (6) – programe în limba de stat (80% pentru știri și afaceri curente). Mai mult decât atât, 75% din frecvențele terestre accesibile vor fi rezervate serviciilor TV în limba de stat. - Art. 129 – producții independente (10% pentru radiodifuzorii publici). Reglementările respective, afară de faptul că pot crea grave confuzii și incertitudini în procesul de aplicare, sînt prea complexe

			și excesive pentru radiodifuzoridin R. Moldova, ceea ce poate genera inaplicabilitatea și nerespectarea lor, avînd, pînă la urmă un caracter declarativ. Reiterăm încă o dată faptul că cotele procentuale stabilite în proiectul Codului Audiovizualului excedează plafoanele stabilite prin DSMAV.		
3	Art. 10	<p>Articolul 10. Respectarea demnității umane și a drepturilor fundamentale ale omului (1) Serviciile media audiovizuale, prin forma și conținutul lor, trebuie să respecte demnitatea și drepturile fundamentale ale omului. (2) Este interzisă prestarea serviciilor media audiovizuale: a) susceptibile de incitare la ură peconsiderente de sex, origine rasială sau etnică, naționalitate, religie sau credință, convingeri politice, handicap sau orientare</p>	<p>Formula de "bunuri moravuri" utilizată la lit. c) este una ambiguă. Ținînd cont de faptul că o asemenea prevedere este plasată sub forma unei interdicții, încălcarea căreia ar genera sancționarea radiodifuzorilor, este important ca textul proiectului să fie mai explicit la acest capitol, în caz contrar această prevedere poate fi aplicată abuziv și la latitudinea organului de autoadministrare a pieței audiovizualului și respectiv pot fi încălcate/limitate drepturile subiecților de pe</p>	<p>Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare arestandardelor internaționale; Prevederi care limitează drepturile/libertățile; Prevederi care încalcă drepturile/libertățile; Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive</p>	<p>Revizuirea formulei utilizate fie stabilirea unor criterii care să distingă ce sînt și ce nu sînt "bune moravuri".</p>

		<p>sexuală; b) ce diseminează pornografia infantilă; <u>c) contrarebunelor moravuri;</u> d) prevăzute în art.11 alin.(2). (3) Furnizorii de servicii media și distribuitori de servicii vor respecta dreptul persoanei la onoare, demnitate și reputație profesională, precum și dreptul la respectul vieții private și de familie în conformitate cu Legea cu privire la libertatea de exprimare.</p>	<p>piața mediatică.</p>		
4	Art.11	<p>Articolul 11. Protecția minorilor ... (4) În serviciile de programe de televiziune sau radiodifuziune fără autorizare individuală prealabilă, este interzisă difuzarea de programe care pot afecta grav dezvoltarea fizică, mentală sau morală a minorilor, în special programele care: a) conțin sau propagă pornografia; b) evidențiază nejustificat violența sau conțin violență exagerată; c) conțin limbaj licențios. (5)</p>	<p>Art. 11 instituie reglementări distincte pentru asigurarea protecției minorilor. Totuși, modul în care au fost formulate rigorile respective, depășesc standardele minime din DSMAV. Unele dintre aceste cerințe, pot fi apreciate ca excesive, care implică condiții irealizabile pentru radiodifuzori.</p>	<p>Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare standardelor internaționale; Prevederi care limitează drepturile/libertățile;</p>	<p>Revizuirea normelor respective în vederea asigurării concordanței cu DSMAV.</p>

Transmisia în serviciile de programe de televiziune sau radiodifuziune fără autorizare individuală prealabilă a unor alte programe decât cele prevăzute la alin.(4) susceptibile de a afecta dezvoltarea psihică, mentală sau morală a minorilor poate fi efectuată în următoarele condiții: a) transmisia se efectuează între orele 24.00 și 6.00; b) programul este precedat o avertizare vizuală și/sau audio; c) simbolul vizual de avertizare este menținută pe parcursul difuzării întregului program televizual; d) cu respectarea altor cerințe stabilite de Consiliul Audiovizualului.

(6) Consiliul Audiovizualului va institui pentru furnizorii de servicii de televiziune și radiodifuziune cerințe suplimentare privind protecția minorilor: a) în zilele de sâmbătă și duminică, în perioadele de vacanță ale minorilor, în zilele oficiale de odihnă; b) în

orarul de protecție a minorilor, care cuprinde orele 7-8 și 17-21, iar în zilele și perioadele prevăzute la lit.a) – orele 8-12 și 17-22; c) în cazul difuzării programelor dedicate pariurilor și jocurilor de noroc (cu excepția loteriilor), care poate avea loc doar între orele 1.00 și 5.00; d) în domeniul prestării comunicărilor comerciale audiovizuale; e) în alte domenii prevăzute în directivele, rezoluțiile și recomandările, adoptate de Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și/sau ale Consiliului European. (7) În vederea protecției minorilor, Consiliul Audiovizualului: a) va promova în rândul furnizorilor de servicii media necesitatea coreglementării în domeniul comunicărilor comerciale audiovizuale; b) va institui cerințe privind protecția minorilor în domeniul serviciilor media audiovizuale la cerere; c) va promova, în

		<p>temeiul recomandărilor, crearea și dezvoltarea cataloagelor pentru minori și a cataloagelor cu autorizare individuală prealabilă; d) va contribui la crearea și revizuirea, în caz de necesitate, a rating-ului de vârstă al serviciilor de programe de televiziune, în conformitate cu Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii; e) va monitoriza periodic și va sancționa, corespunzător gravității încălcărilor, furnizorii de servicii media.</p>			
5	Art. 15	<p>Articolul 15. Protejarea patrimoniului lingvistic și național-cultural (1) Orice persoană are dreptul de acces la servicii media audiovizuale fără autorizare individuală prealabilă, care să reflecte patrimoniul lingvistic și național-cultural ... (4) Radiodifuzorii, ce utilizează frecvențe radio pentru transmisie în sistem digital terestru sau în</p>	A se vedea obiecțiile formulate cu referire la art. 6 și 7 din proiect.	<p>Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare arestandardelor internaționale; Prevederi care limitează drepturile/libertățile; Obligații excesive care pot afecta realizarea plenară a drepturilor</p>	Potrivit recomandărilor propuse pentru art. 6 și 7.

sistem analog terestru, de la 1 ianuarie 2014 vor difuza: a) programe proprii – cel puțin 25% din volumul total al fiecărui serviciu de programe de televiziune/radio difuziune, jumătate dintre care sunt create în ultimii 5 ani; b) programe autohtone – cel puțin 50% din volumul total al fiecărui serviciu de programe de televiziune/radio difuziune, jumătate dintre care sunt create în ultimii 5 ani; c) opere audiovizuale europene – cel puțin 75% din volumul total al fiecărui serviciu de programe de televiziune/radio difuziune. (5) Programele proprii, programele autohtone și operele audiovizuale europene vor fi difuzate în orele de maximă audiență, în conformitate cu reglementările Consiliului Audiovizualului. (6) Radiodifuzorii prevăzuți în alin.(4) vor difuza, în limba de stat, programe proprii și autohtone cu caracter informativ și analitic în proporție de

		80%. (7) Serviciile tematice de televiziune sau de radiodifuziune, culturale și/sau muzicale, vor difuza în orele de maximă audiență programe autohtone în proporție de cel puțin 60% din volumul săptămânal rezervat transmisii genului respectiv de programe.		
6	Art. 38	<p>Articolul 38. Inserarea publicității și a teleshopping-ului în serviciile de programe (1) Spoturile publicitare, inclusiv cele autopromoționale sau de teleshopping, cu excepțiile prevăzute în alin. (3)-(4), art. 42 și art. 43, pot fi inserate numai între programe. (2) Spoturile publicitare pot fi inserate și în programe, respectându-se următoarele cerințe: a) integritatea și valoarea programului respectiv nu sunt prejudiciate, ținându-se seama de pauzele firești ale acestuia și de durata și</p>	<p>La elaborarea proiectului, autorii nu au luat în calcul faptul că excepția prevăzută la art. 20 (2) din DSMAV se aplică numai filmelor realizate pentru televiziune, operelor cinematografice și programelor de știri. Serialele și documentarele sunt exceptate din categoria "filme realizate pentru televiziune". Însă, alin. (4) modifică sensul acestei excepții prin omiterea "serialelor" și înlocuirea acestora cu termenul mai larg "programe de divertisment". În plus, în text nu este folosit termenul "durată</p>	<p>A se prelua modalitatea de redactare din DSMAV.</p>

		<p>natura lui; b) nu sunt prejudiciate drepturile de autor. (3) Spoturile publicitare pot fi introduse doar între părțile programului sau în pauze în următoarele cazuri: a) în programele alcătuite din părți autonome; b) în programele de difuzare a competițiilor sportive sau programe structurate similar, care conțin pauze. (4)</p> <p><u>Filmele artistice și cele televizate (cu excepția serialelor, filmelor documentare și programelor dedivertisment) cu durata mai mare de 30 de minute pot fi întrerupte pentru spoturile de publicitate o dată la fiecare 30 de minute.</u></p>	<p>programată”. Introducerea cuvântului “programată” în DSMAV a fost motivată de faptul că, uneori, din cauza prescurtărilor efectuate de către producător/ vânzător, lungimea reală a filmului livrat diferă de versiunea cumpărată. Cu toate acestea, furnizorul de servicii mass-media a planificat și a vândut pauzele de publicitate în funcție de lungimea inițială a filmului, nefiind la curent înainte de transmisie că este vorba despre versiunea prescurtată a filmului. Această încălcare neintenționată a normelor nu trebuie să conducă la amendarea furnizorului de servicii mass-media.</p>			
7	Art. 113	<p>Articolul 113. Atribuțiile radiodifuzorului public (1) Atribuțiile radiodifuzorului public sunt: .....</p> <p><u>s) contractarea și difuzarea gratuită a publicității necomerciale în volum ce nu va</u></p>	<p>Prevederea care impune radiodifuzorul public de a difuza gratuit publicitate necomercială în volum de 6 minute pe parcursul unei ore astronomice completat conform principiului „primul venit –</p>	Vulnerabilitate	<p>Prevederi necorespunzătoare ale standardelor internaționale; Obligații excesive care pot afecta realizarea plenară a drepturilor</p>	<p>Revizuirea normei respective prin oferirea unor criterii de delimitare a înțeleșului "publicității necomerciale": cine sînt autorii unei asemenea publicități, care ar fi scopul acesteia etc.</p>

		<u>depăși 6minute</u> <u>pe parcursul uni</u> <u>oreastronomice</u> <u>completat</u> <u>conform</u> <u>principiului</u> <u>„primul venit –</u> <u>primul deservit”.</u>	primul deservit”. Norma respectivă are un caracter incert, implicit, generează mai multe dubii privitor la claritatea, accesibilitateași "încărcătura normativă" a acesteia. Formula prea vagă utilizată poate fi aplicată abuziv.	
--	--	--	--	--

Concluzii

În concluzia prezentului raport de expertiză, reținem următoarele constatări principale:

Scopul promovării și adoptării unui nou Cod al Audiovizualului este:

- 1) Completarea restanțelor privind asigurarea trecerii la televiziunea digitală terestră, care reiese din obligațiile asumate de Republica Moldova prin ratificarea Acordului regional privind planificarea serviciului de radiodifuziune digitală terestră în Regiunea 1.
- 2) Asigurarea transparenței proprietarului final al produsului mass-media.
- 3) Urgentarea reorganizării Instituției Publice Naționale a Audiovizualului "Compania Teleradio-Radio Moldova" care continuă să folosească ineficient banii publici, din cauza unui management defectuos a resurselor umane și a bunurilor pe care le are în gestiune.

Potrivit afirmațiilor autorilor proiectului, acesta a beneficiat de expertiza Consiliului Europei, Uniunii Europene de Radioteleviziune, Misiunii OSCE din Republica Moldova și a fost dezbătut în cadrul mai multor audieri parlamentare publice. Totuși, nota informativă nu reflectă în mod explicit dacă rezultatele expertizelor au fost luate în considerare de către autorii proiectului, care au fost principalele constatări și recomandări elaborate în rezultatul dezbaterilor publice etc. În lipsa tuturor actelor necesare pentru înaintarea inițiativei legislative, întreg procesul legislativ este perturbat și, drept consecință, Parlamentul nu dispune de tot setul de documente necesare pentru a-și îndeplini eficient sarcina sa legislativă. Or, nota informativă și documentele necesare a fi anexate la dosar, cum ar fi avizele ministerelor și altor autorități de specialitate, declarația de compatibilitate a proiectului cu legislația UE, tabelul de concordanță a consultărilor cu societatea civilă, sinteza recomandărilor, etc., sunt tot atât de importante ca și proiectul de lege, pentru ca societatea și deputații să cunoască domeniul propus reglementărilor și să ia o decizie în cunoștință de cauză.

Proiectul legii supus expertizei nu instituie noi norme care ar fi contrare Constituției Republicii Moldova. Proiectul conține norme orientate spre modernizarea proceselor din domeniu, alinierea legislației la cele mai bune standarde europene din domeniu, ceea ce, în opinia noastră, va asigura un acces mai mare a publicului la informație, drept garantat de art. 34 al Constituției Republicii Moldova.

Proiectul este parțial compatibil legislației corelative. În conformitate cu prevederile art.47 alin.(7) din Legea nr.797/1996 privind adoptarea Regulamentului Parlamentului, dacă pentru executarea actului legislativ care se adoptă este necesară elaborarea altor acte legislative sau normative, se anexează lista acestora și/sau, după caz, și proiectele lor. Este necesar de a sublinia faptul că, autorii proiectului, trebuiau să anexeze lista actelor normative necesare pentru executarea actului legislativ care se adoptă sau a proiectelor acestor acte normative. În același timp, remarcăm faptul că nu au fost respectate cerințele privind citarea și trimiterea la legislația corelativă în baza legii privind actele legislative.

Domeniul audiovizualului beneficiază de o reglementare generoasă la nivel european, ținând cont de faptul că tratează drepturi și libertăți fundamentale: de acces la informație, libera exprimare, libertatea opiniei. Standarde europene unanim recunoscute și generale aplicate în acest domeniu sînt:

- Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), în special articolul 10;
- Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră (CETT), ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.1555 din 19.12.2002 și un vast spectru de Recomandări a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei.

Chiar dacă unul din scopurile promovării unui nou Cod al audiovizualului l-a reprezentat asigurarea compatibilizării prevederilor din domeniu cu legislația europeană, totuși unele prevederi nu sînt conforme sau chiar excedează standardele europene din domeniu.

Prevederile Codului audiovizualului în vigoare au fost obiect al controlului constituționalității la Curtea Constituțională. În sesizări și hotărîrile Curții s-a făcut referință la prevederile codului care reglementau sancțiunile ce pot fi aplicate radiodifuzorilor (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 17 din 06.12.2012) și dreptul autorităților administrației publice locale de a decide autonom în problema fondării, funcționării, întreținerii sau reorganizării radiodifuzorilor publici locali (hotărîrea Curții Constituționale nr.18 din 26 iunie 2007).

În principiu, noile norme al proiectului Codului audiovizualului respectă constatările anterioare ale Curții Constituționale.

Privitor la domeniul audiovizualului există o hotărîre a Curții Europene a Drepturilor Omului și anume - Hotărîrea Manole contra Moldovei, nr 13936/02, care a devenit definitivă la 13 octombrie 2010, potrivit articolului 44 § 2 (b) din Convenție. Cauza a fost inițiată printr-o cerere (nr. 13936/02) contra Republicii Moldova, depusă la 19 martie 2002, adresată Curții din partea a nouă cetățeni ai Republicii Moldova, ("reclamantii"). Reclamantii au fost angajați/ex-angajați a Companiei Tele-Radio Moldova ("TRM"). Curtea a statuat că autoritățile naționale aveau o obligație pozitivă de a pune în aplicare condițiile pentru a garanta ca TRM să transmită știri și informații corecte și echidistante, și precum că programele sale urmau să reflecte întreaga gamă de opinii politice și a dezbaterilor din țară (ibid., §§ 107-108). Curtea a reținut că autoritățile naționale nu au reușit să se conformeze cu această obligație pozitivă și că a existat o violare a articolului 10 al Convenției în acest sens, întrucît cadrul egislativ în vigoare pe întreaga perioadă din cauză a fost imperfect, în sensul că nu a oferit garanții suficiente împotriva controlului conducerii de vîrf a TRM-ului, și astfel împotriva politicii editoriale ale acesteia, exercitat de organul politic al guvernării (ibid., §§ 109-111). Curtea a pornit de la natura violării constatate în această speță și anume omisiunea autorităților de stat de a pune la dispoziție un cadru legislativ care ar asigura publicului un serviciu audio-vizual pluralist și echidistant. Analiza prevederilor proiectului Codului audiovizualului denotă că jurisprudența CtEDO a fost luată în calcul la elaborarea proiectului. Art. 12 "Independența și libertatea editorială" stabilește în mod imperativ că "Cenzura de orice fel asupra serviciilor media audiovizuale este interzisă.... Sunt interzise ingerințele de orice fel în conținutul, forma sau modalitățile de creare și prezentare a programelor și a altor elemente ale serviciilor media audiovizuale din partea autorităților publice sau a altor persoane."

Proiectul Codul audiovizualului instituie noi norme în domeniu, respectiv, considerăm că acestea sînt conforme normelor Constituției și jurisprudenței constituționale. Conform teoriei generale a dreptului privind aplicarea actului normativ în timp, legea adoptată se bucură de prezumția constituționalității, ca și orice act al unei autorități publice, care este prezumat legal pînă la infirmarea acestui fapt.

În general proiectul respectă drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor și nu aduce atingeri grave acestora. Au fost, însă, identificate unele prevederi care ar afecta eventual unele drepturi ale radiodifuzorilor, inclusiv prin stabilirea unor obligații excesive pentru aceștia, fapt care ar periclita activitatea lor. În special este vorba, spre exemplu, de obligațiile stabilite la art. 6 "Opere audiovizuale europene" alin. (7) conform căruia "furnizorii de servicii media audiovizuale liniare aflați în jurisdicția Republicii Moldova, ce utilizează frecvențe radio pentru transmisie în sistem digital terestru sau în sistem analog terestru, de la 1 ianuarie 2013 vor rezerva operelor audiovizuale europene nu mai puțin de 75% din timpul lor de difuzare,...", precum și prevederi analogice referitoare la conținutul cantitativ al programelor (art. 7, 8, 15 și 129) care excedează chiar cerințele impuse de standardele europene la care se intenționează să fie raliat noul Cod al audiovizualului.